

زندگی

اجتماع بزرگ جاماندگان اربعین حسینی

چهارشنبه وصال

سمیه ملاتبار
نویسنده

یک روزهایی بوده که حتی دلم نمی خواسته بخوابم که نکند پلک روی هم بگذارم و حال و هوای آن لحظه‌هایم را حتی برای چند ثانیه کمتر بچشم. نه که همیشه حال و هوای سرخوشی باشد، نه، ولی حال عجیب و عمیقی است، مثل بودن ته اقیانوس که هیچ دلم نمی خواهد شنا کنم تا سراز آب در بیاورم. من این عمق بی انتهارا دوست دارم.

جاده خیال را که نمی توانند به امتداد دو سرطلا بین الحرمین ببندند. پس بار دیگر در رؤیا از عمودها گذر می کنم تا به شش گوشه برسیم. امان از قوانین ریاضی که عمودش این روزها جای جای شهر را به بهانه دلتنگی کربلا در آغوش کشیده است و هر گوشه از شش گوشه اش شده خواب و خیال این روزهای ما بازماندگان از ساعت عاشقی در بین الحرمین. ساعت هادر خواب و خیالم قدم برمی دارم، قدم‌هایم را می شماریم. در خیالتم فاصله‌ای را محاسبه می کنم که آرزوی دیدن در آن بزرگترین حسرت پاهای ناتوانم است، فاصله‌ای که دلچسب‌ترین مبدأ و مقصد جهان را دارد؛ بین الحرمین.

شبیه‌سازی پیاده‌روی جاماندگان اربعین در قالب پیاده‌روی از میدان امام حسین تا حرم عبدالعظیم حسنی در تهران نخستین بار در سال ۱۳۹۳ برگزار شد. مشابه این مراسم در خیلی از شهرهای کشور هم هر سال باشکوه‌تر و فراگیرتر برگزار می شود. امسال هم ویژه برنامه جاماندگان اربعین حسینی در خیلی از شهرها و محله‌ها و روستاهای کشور برگزار می شود که به خاطر استقبال مردمی که توفیق حضور در جاده اربعین حسینی را نداشتند، برای جاماندگان اربعین حسینی، فضاها و برنامه‌های معنوی برگزار می شود تا هر چه بیشتر شبیه جاده‌های حرم بشوند و کمتر حسرت بخورند.

نامش را گذاشته بودند برپایی مویک رقیه خاتون که می شد جلوان عشق بازی نوجوانان هیأت محبان المعصومین بابل در مسیر پیاده‌روی جاماندگان اربعین را دید. فضا سازی‌های شهری، برپایی مویک‌های عزادار سطح شهر، دمام زنی و اجرای مارش عزادار، حرکت نمادین قافله اسرا، مداحی و عزاداری و قرآنت زیارت اربعین در این روزها در شهر پیرشور و پرننگ شده است. دانشگاه علوم پزشکی بابل هم مویک جاماندگان اربعین را در حیاط دانشگاه برقرار کرده است. مویکی

که به مدت دو روز در محوطه دانشگاه برپا می ماند. به همین بهانه با معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی مازندران؛ سعید مهدی پیش‌نمازی که از کارشناسان پژوهشی قرآن کریم هم هستند گفت و گو داشتیم که برآستی نقش انگیزه‌های اصیل و معنوی در حرکت‌های عظیم اجتماعی را چطور می بینند؟ چرا و چگونه راهپیمایی نمادین اربعین در داخل کشورمان در مدت زمان کمی تبدیل به یک نماد بزرگ اجتماعی و فرهنگی شد؟ این مناسک‌سازی‌ها، این پویایی‌های مردمی برای چیست؟ چطور آنقدر پرشورانه استقبال می شود؟ مردم با چه هدفی در این پیاده‌روی‌های محلی و شهری قدم برمی دارند؟

انگیزه‌هایی که به آن اشاره کردید همه برگرفته از شاخص‌های اصیلی هست که پیامبر اکرم (ص) برای ما به یادگار گذاشته که همان قرآن و عترت است. مانند شرکت سیل عظیمی از مردم جهت حضور در جبهه نبرد در سال‌های دفاع مقدس و دفاع از حرم که برگرفته از دعوت قرآن و ائمه اطهار به حضور در میدان جهاد است. یا راهپیمایی روز قدس و ۲۲ بهمن که ماهیت استکبارستیزی دارد و در جای جای قرآن کریم به آن اشاره شده، یا حضور پررنگ مردم و شکل دادن اجتماعات بزرگ غدیر و پیاده‌روی اربعین و امثال آن.

اینها همان جلوه زیبای «واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا» هست که به این اشکال در بین جامعه اسلامی ناب خودنمایی می کند. سال‌هاست که شیعیان جهان و به خصوص مردم ایران عاشقانه در راهپیمایی عظیم اربعین در عراق حضور دارند. با گذر زمان و تأثیر رسانه در انتقال حال خوب معنوی این سفر، مردم ما دوست دارند این حال و هوا را در شهرهای خود شبیه‌سازی کنند و با آن همراه باشند.

اصلاً به نظر بنده این یک تقسیم کار ناخواسته است که

عده‌ای به پیاده‌روی اربعین رفته و در آنجا حضور دارند و عده‌ای در ایران حال و هوا پیاده‌روی اربعین را شکل داده و طعم شیرین آن را به مردم می چشانند و دیگران را با خود همراه می کنند. هر جایی هم که مردم حضور پررنگ داشتند، آن حضور تبدیل به یک نماد اجتماعی و فرهنگی شده است که نمونه‌های مختلف آن را در مناسبت‌های ملی و مذهبی شاهد بودیم و هستیم.

مثل یک رسالت همدلی است. اینکه می گوئیم رسالت همدلی یعنی هر کسی به نوعی دوست دارد این لشکر عظیم ابا عبدالله را باری کند. اینکه ما احساس می کنیم یک وظیفه نانوخته بر عهده ماست. دل همان دل است. چه در عراق باشد چه در ایران. دقیقاً مثل زمان جنگ که هر کسی با هر توانی و در هر جغرافیا که می توانست در آن میدان جهاد حضور داشت یا در خط مقدم یا در پشت خط مقدم. مهم این بود که همه مردم مصداق بارز «ان تنصروا لله» بودند. فقط جغرافیا متفاوت است. عده‌ای در عراق پیاده‌روی می کنند و مویک می زنند. عده‌ای در ایران. همه دوست دارند در این کشتی نجات حضور داشته باشند و اینجا جغرافیا به این بهینا چه زیبا کشتی بزرگ هدایت را در اذهان ما شکل می دهد و مردمی که در این مسیر عاشقانه دل‌ها را با ابا عبدالله همراه می کنند آمادگی گذشتن از جان خود را هم دارند، حالا چه رسد به گذشتن از مال که هر کسی در حد توان خود البته در این مسیر همراه می شود. اینجا خط مقدم است، هر چه می کاریم جوانه می زند.

میثم زنجبیر؛ مسئول کانون‌های ادبی کتابخانه‌های عمومی مازندران و مسئول انجمن شعر بابل، دبیر اکثر جشنواره‌های شعری استانی و ملی در استان، شاعر برگزیده دفاع مقدس و دارنده بیش از سی رتبه کشوری در عرصه شعر؛ یکی از عوامل رشد این حرکت عظیم اجتماعی در خیابان‌های ایران را می توان خلایقیت خوب

مبتکران یا مبتکران آن دانست که با تکرار این برنامه و گسترش این مدل حرکت فرهنگی در بسیاری از شهرهای کشور تبدیل به یک فرهنگ خوب در کشور شد. این فرهنگ خیلی خوب از جمله رویش‌های دینی و مذهبی است که بعد از انقلاب شاهد آن هستیم.

البته حس خوب این پیاده‌روی که در دل انسان هم حال خوب دینی و حسینی و در نهایت حال الهی نیز ایجاد می کند هم بسیار مهم و تأثیرگذار است و هر حرکت فرهنگی را باید طوری برداشت و الگوسازی کرد که دچار مسائلی همچون بدعت و انحراف نشود. ایمان و اعتقاد مردم به دین و مذهب‌شان و عمق باورهای دینی در دل‌های مردم مهمترین علت در ایجاد این حرکت عظیم اجتماعی است. دین باوری و در واقع رشد فکری و رشد اندیشه‌های دینی در هر فرد وقتی رقم می خورد، خود به خود شکل اجتماعی و موجی مردمی به خود می گیرد. هر الگو و طرحی که به افزایش عمق بخشیدن به باورهای دینی و مذهبی مردم کمک کند باید حمایت شود و ترویج و تبلیغ شود. طرح‌ها و رویش‌هایی از این دست که نه تنها بدعت‌آور نیستند و حتی انتفاع دینی و ایمانی برای مردم دارند باید حمایت و تقویت شوند. اینها برای تقویت دینی مردم بسیار مفید است. اگر چه پیامدهای مثبتی همچون افزایش روحیه همدلی، بسیج کنندگی مردم متدین و نشاط اجتماعی و نشاط دینی در مردم را به همراه دارد.

من منکر مشکلات اقتصادی مردم نمی شوم اما در کل کشور با مؤلفه‌هایی شناخته می شود، مردم ما فهم دینی را همچنان نگهدار خویش می دانند، نه انباشته شدن شکم را. یعنی مردم باورش‌شان در جمهوریت کشور در مجموع دیدن همه مؤلفه‌های فرهنگی، تربیتی، امنیتی، اقتصادی، اجتماعی به نتیجه می رسد و آنگاه در انتخاب مسیر تصمیم می گیرند. این بسیار نکته مهم و

شبیه‌سازی
پیاده‌روی
جاماندگان اربعین
در قالب پیاده‌روی
از میدان امام
حسین تا حرم
عبدالعظیم حسنی
در تهران نخستین
بار در سال ۱۳۹۳
برگزار شد. مشابه
این مراسم در
خیلی از شهرهای
کشور هم هر سال
باشکوه‌تر و فراگیرتر
برگزار می شود